

מאוצרות הפרשה

זכויות... מלאכים טובים... זה עדיין לא מועיל להניע אותנו לעשות מה שצריך כמו יכולת ההנעה של כמה לירות של סדר בין הסדרים...
ויקה מן הבא בידו מנחה לעשו אחיו: עזים מאתים ותישים עשרים רחלים מאתים וגו' (שם)

ר' אייזל סלונימער נסע פעם ברכבת והגיע זמן מנחה. עמדו שם קבוצה של חמשה יהודים שנמנו על המשכילים וביקש מהם אם יוכלו להשלים מנין למנחה. אמרו לו: אבל אין לנו עשרה? אמר להם המתינו כאן ואביא עוד כמה מהקרונות האחרים של הרכבת... ר' אייזל חזר עם יהודים נוספים וכבר חשב שהיה לו מנין למנחה אבל אדהכי והכי עד שחזר – המשכילים חמדו להם לצון וברחו למקום אחר...
 רבי אייזל אמר לסובביו שכעת התחווה לו קושיא גדולה בפרשת וישלח. הרי התורה כותבת בפרטות ובמדויק מה הביא יעקב במנחה לעשו. והרי מדובר בעדרים גדולים וכיצד יתכן שלא היו כלבים שישמרו על העדרים? אלא – אמר ר' אייזל – בודאי שהיו כלבים. אך הכלבים כששמעו את המילה 'מנחה' הם ברחו...
ויפל על צוארו וישקהו (לג, ד)

וברש"י: אמר רבי שמעון בן יוחאי, הלכה היא, בידוע שעשו שונא ליעקב, אלא שנכמרו רחמיו באותה שעה, ונשקו בכל לבו.
 שואלים העולם: למה העובדה ש"עשו שונא ליעקב" היא 'הלכה'? ומתרצים, כי מהשנאה הזו יצאה ההלכה, כמבואר בהלכות בשר בחלב שמעיקר הדין מותר לאכול לחם עם גוי בשולחן אחד כיון ששונאים זה את זה (למעט מקרים מסוימים כגון חמץ בפסח שמוסר החומרא של חמץ החמירו ועוד מקרים ע"י ט"ז ו"ד פח סק"ב). ובדרך צחות, אמרו, שמזל ש"עשו שונא ליעקב" זה הלכה ולא מנהג או חומרה, כי אז ה' ירחם היו בני עשו מקיימים בדקדוק את המנהג... (הגר"ח"ב נבנצאל שליט"א, גליון אישיבישע"ר חומש)
ויהי בהקשותה ותאמר לה מיילדת אל תיראי כי גם זה לך בן (לה, יז) לכאורה קשה, לשם מה נכתב פסוק זה כלל בתורה הקדושה, ומה צורך יש לנו לדעת מה אמרה המיילדת?
 מבאר רבי אלימלך בידרמן שליט"א בא הכתוב ללמדנו עד כמה יקר בעיני ה' כשאחד מחזק את השני ומרגיעו לבל יתיירא, ואף שבעצם לא חידשה המיילדת מאומה לרחל, כי בביתחונה של רחל בוודאי כבר ידעה בבירור שתלד בן – שהרי כך הייתה תפילתה, 'יוסף ה' לי בן אחר', ומה גם שניביאה' היתה, אך כל דיבור ודיבור טוב בין איש לרעהו, אף אם לא חיזקו בפועל, גם כן חשוב הוא מאוד, ויכתב בספר זכרון מעשיה של מיילדת זו.

שם. במה הרגיעה וניחמה אותה המיילדת שלא תפחד מהייסורים בזה שיש לה בן, איזו ניחום הוא זה? מתרץ ה"תורה תמימה", הגמ' בנידה (לא). אומרת שצירי לידה אצל בת, גדולים משל בן. רחל הרי רצתה עוד בן, 'יוסף ה' לי בן אחר', ולכן 'ויהי בהקשותה ללדת' – כשהיא הרגיעה כאבים קשים בלידה, וצירי הלידה התגברו, חששה אולי וזהו בת. לכן הרגיעה אותה המיילדת ואמרה לה "אל תראי כי גם זה לך בן". (מדשך ביתך)

ויהי לי שור וחמור (לב, ו) הרבה שוורים וחמורים היו לו ליעקב, ולכאורה היה צריך להיות כתוב "ויהי לי שורים וחמורים", ומדוע כתוב שור וחמור בלשון יחיד? אומר הגרי"ד סולוביצ'יק זצ"ל פשט נפלא: דרך בני אדם שמשתדלים שהופעתם החיצונית תהיה מכובדת. והסיבה לכך כי חשוב להם ומענין אותם מה יחשוב פלוני ומה יאמר אלמוני והם מתחשבים בכך, שהרי כבר כתוב ברמב"ם: "דרך בריתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר רעיו וחבריו נוהג כמנהג אנשי מדינתו". אבל אדם שנצרך להיות בין סוסים וחמורים לא יהיה משנה לו איך נראה לבושו, ונתאר עצמינו מה יקרה לאדם שיראה סוס לועג על אופן הופעתו החיצונית, הרי זה לא ידבר אליו כלל, כי הוא – בן אדם, והסוס – הוא סוס... וכי אכפת לאדם מה סוסים חושבים עליו?...! אמר יעקב אבינו לעשו: עם לבן גרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים!! הייתי במקום שכולם עושים מעשים רעים, כולם מתנהגים אחרת ממני, כולם נגדי, ולא הושפעתי מהם לרעה. וכיצד עשיתי זאת? "ויהי לי שור וחמור!!" התיחסתי אל לבן ואל כל עושי הרע שהיו סביבי כאילו הם 'שור' ו'חמור'...

ויש להוסיף על זה את המשפט הידוע שאומרים בשם הקוצקער: אם אני זה אני – בגלל שאני זה אני, ואתה זה אתה – בגלל שאתה זה אתה, אז: אני זה אני ואתה זה אתה! אבל: אם אני זה אני – בגלל שאתה זה אתה, ואתה זה אתה – בגלל שאני זה אני, אז: אני זה לא אני ואתה זה לא אתה!! זאת אומרת, אם בן אדם כל הזמן חושב איך הוא צריך להתנהג ולהראות וכו' ולא חושב מה חברו יאמר, אז יש לו עצמאות והוא עושה רצון ד'; אבל אם אדם חי כל החיים בחשבונות מה יאמרו ומה יחשבו, אז כל החיים שלו וכל מה שיעשה זה כאילו השני עשה ולא הוא.

משל לאדם מכובד שהיה בדרך ונצרך לנקביו, וחיפש מקום להתפנות ולא מצא, והתחיל לרוץ כדי לחפש מקום. לפתע ראה אותו מיישהו ואמר לעצמו: אם האדם הנכבד הזה רץ – סימן שקרה משהו, והתחיל לרוץ בסמוך אליו, כעבור כמה עשרות מטרים הצטרף השלישי מתוך אותה מחשבה, וכך הקבוצה הלכה וגדלה. בדרך שאל אחד הילדים את אביו: אבא, למה רצים? לאן רצים? ואביו השיב לו: מה אתה שואל, וכי אתה לא רואה שכולם רצים?...! הגיעו לפאתי העיר ואותו אדם נכבד נפנה לקרן זוית לעשות מה שהיה צריך.... וכולם נסו בבושה....! אוי, אבל ככה יהיה לעתיד לבוא, כולם רצים אחרי כולם ובסוף מגיעים לעולם האמת ונסים בבושה!!

ויקה מן הבא בידו מנחה לעשו אחיו (לב, יד)
 ברש"י בתחילת הפרשה כתוב כי "וישלח יעקב" היינו מלאכים ממש. והנה מלאכים ממש מגיעים לעשיו, ואין קול ואין עונה... עשו לא מתרגש והוא ממשיך ללכת לקראת יעקב כשארבע מאות איש עמו... הקשה רבי שלום שבדרון זצ"ל, אם מלאכים לא מרגיעים את עשיו, מה כן יכול להרגיע אותו? התשובה: עיזים, תיישים, גמלים...
 ובל נטעה לחשוב כי רק עשו הוא כזה, היצר הרע של כולנו עובד כך. כשמדברים אל היצר הרע, במוסר, ברוממות – כדאי לך, יהיו לך

